

Ti poutníci jsou smutní. Prožívají hlubokou životní krizi. Neznámému, který se k nim připojil, to vysvětlují. Uvěřili v Ježíše, doufali, že on je ten, který vykoupí Izraele. Však to, co konal i kázal, svědčilo o tom, že byl prorok, mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem. Ale – říkají v hlubokém zármutku – naši velekněží a členové rady (synedria) jej vydali (samozejmě Římanům), aby byl odsouzen na smrt, a ukřižovali ho. A dnes už je to třetí den, co se to stalo. Třetí den – konec lhůty a konec všem nadějším.

To je nejen lidské zklamání. To je výraz zoufalství, že Izrael, celý svět a všichni, kdo v něm trpí, zůstanou v otroctví marnosti a smrti, nevykoupení, a propadnou zmaru a nicotě. Mnoho lidí si s emauzskými poutníky říká: Ježíše popravili. Láska a pravda v dějinách nevitězí, poctivost a věrnost se nevyplácejí. Bůh – je-li vůbec – je daleko a nám nechal vše na pospas. Nějaký zásah od něho či pomoc se rozhodně nedají čekat. A tak nám ve světě vládnou úplatkáři a tuneláři a vydávají se za mravní vzory.

První bod si tedy můžeme shrnout: Situace emauzských poutníků i naše je velmi podobná. Utíkáme z města Božího pokoje (tak lze přeložit jméno Jeruzalém) do Emaus, jehož jméno, ne zcela průhledné, si Židé tenkrát vykládali jako *lid zavržený* (hebrejsky *am* či *em maús*), tedy místo odcizení asi jako Kainova země vyhnanství, hebrejsky *Nód* – vyhnanectví. Snad si i sami vzpomenete na nějakou temnou chvíli ve svém životě, kdy se vše jako by rozpadalo a my bychom byli nejraději od všeho utekli co nejdál. Ale Bůh nás přece po všelijakém klopytání zastavil, postavil na nohy, a tak jsme tu zase spolu pod jeho Slovem.

Tím se ovšem dostáváme k druhému bodu kázání. Nejdříve se nám zdá, že v takových chvílích jsme úplně sami, osamělí a ztraceni. Ale to je právě jen zdání, protože toho, kdo už jde s námi, nevidíme. O těch dvou poutnících se v původním řeckém znění říká, že jejich oči byly drženy, aby ho nepoznali (Lk 24, 16). Jak Křtitel říká: *Uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte* (Jan 1, 26).

Důležité je, že on nepřichází nejdříve s nárokem, abychom my byli s ním, nýbrž se zprávou, s informací, že on sám už je s námi. *Emmanu-el*, tj. *S námi Bůh*. Vstupuje do našeho bloudění a troskotání, do našich bíd a trápení a naslouchá nám. Ani zde nezačíná smutné poutníky poučovat a kázat, ale ptá se jich na to, co je tíží. Povzbuzuje je, aby se mu otevřeli a pověděli mu své bolesti. To je důležité. Když potkává i nás, ptá se nejdříve: *Co je s tebou? Co tě tíží? Pověz mi to.*

Jan Heller – *Stezka ve skalách*

Prameny, odkazy

Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář
Petr Karas – Boží slovo na každý den; Raniero Cantalamessa – Slovo a život

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

3. neděle velikonoční – cyklus A

8. května 2011

¹³Dva z Ježíšových učedníků se ubírali toho dne (prvního po sobotě) do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma sedesát honů. ¹⁴Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. ¹⁵Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim Ježíš a připojil se k nim. ¹⁶Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali. ¹⁷Zeptal se jich: „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“ Zastavili se celí smutní. ¹⁸Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo.“ ¹⁹Zeptal se jich: „A co se stalo?“ Odpověděli mu: „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, ²⁰naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. ²¹My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. ²²Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, ²³nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů, a ti prý říkali, že on žije. ²⁴Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“ ²⁵A on jim řekl: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! ²⁶Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?“ ²⁷Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. ²⁸Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. ²⁹Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. ³⁰Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. ³¹Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. ³²Tu si mezi sebou řekli: „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ ³³Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. ³⁴Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Simonovi.“ ³⁵Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba.

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:
Sk 2,14.22-28

2. čtení:
1Petr 1,17-21

Evangelium:
Lk 24,13-35

Srovnání:

Mk 16,12

Jan 20,14

Jan 21,4

Lk 7,16; 13,33

Lk 23,1-2

.23-25

Lk 1,68; 2,38

Lk 24,1-11

Lk 24,12

Jan 20,3-8

Jan 24,44-45

Lk 9,16;

22,19

1Kor 15,5

Lk 24,13-35

Úvod k meditaci

Učedníci na cestě do Emauz shovívavě upozorňují Ježíše, že on je snad jediný, kdo neví, co se v ty dny v Jeruzalémě událo. A přitom je Kristus naopak jediný, kdo skutečně ví, co se doopravdy stalo! I já dám často více na veřejné mínění, či na normální názory, nebo na to, co lidé říkají, a leckdy se zapomínám zamyslet, jak asi tu kterou situaci vidí Pán.

Výklad biblického textu

Kontext: Tento tak podmanivý evangelní příběh vyprávěný nám Lukášem je situován do odpoledního času velikonočního dne. Dva zklamaní učedníci se vrací z Jeruzaléma do své rodné vesnice. Ježíš se k nim cestou přidává; hovoří s nimi na základě Písma o sobě a o událostech, které se staly. Někjaká síla uvnitř těchto učedníků na jeho slovo reaguje a odpovídá; je to postupně se probouzející víra. Jejich srdce se zapalují a opětovně v nich ožívá naděje. Jeho však stále ještě nepoznávají; vnímají, že je to tak, *jak ženy říkaly*, avšak jeho nevidí. Potom u stolu ho konečně poznávají – při lámání chleba. Hlavní výpověď je, že vzkříšený Ježíš je ve své církvi a obci přítomen při eucharistickém společenství stolu a že on sám v lámání chleba a četbě Písma otevírá obci smysl Písma svatého (v. 32). Tedy ve slovech Písma a v eucharistické hostině zůstává (v. 29) Ježíš se svou obcí.

¹³ **do vesnice zvané Emmauz, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů:** Dva učedníci jdou do Emmauz, vzdálených 60 honů neboli stadií (11 km) od Jeruzaléma. Archeologové ztotožňují toto místo se třemi lokalitami, z nichž nejpravděpodobnější je Amwas = Nikopolis, i když je toto místo vzdálené od Jeruzaléma 176 honů/stadií (32,5 km). Takto to naznačují důležité rukopisy.

¹⁵ **přiblížil se k nim Ježíš a připojil se k nim:** Podoba zjevení Vzkříšeného není blíže popsána, ani jeho zmizení ve v. 31. Protože cosi jim jako by zadržovalo oči (v. 16), nepoznávají Ježíše, dokud se u stolu nedá poznat (v. 31). Ježíš je se svými učedníky na jejich cestě, doprovází je, i když je to cesta pryč z Jeruzaléma, cesta zklamání a rozčarování.

¹⁹ **Zeptal se jich: „A co se stalo?“ Odpověděli mu…:** V dialogu Vzkříšeného s učedníky se rekapituluje stručné vyprávění o Ježíšovi, jeho popravě, nadějích, které do něho vkládali jeho učedníci, a o tom, co vyprávěly ženy. I toto odkazuje na Ježíšovu přítomnost uprostřed těch, kteří jsou zasaženi jeho evangeliem.

²⁷ **Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje:** Důležitý rys hlásání nejen pro prvokřesťanskou církev – předobrazy a předpovědi se nacházejí zcela zřetelně již ve Starém zákoně. Tuto souvislost mezi starozákonní a novozákonní zvěstí důsledně dodržuje biblická věda i liturgie.

²⁹ **Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi…“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi.:** Je to znamení a vyjádření přesvědčení povelikonoční misijní církve, že jako Vzkříšený je Ježíš přítomen v církevní obci a vede ji.

³⁴ **Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“:** Věcně předchází Ježíšovo zjevení Petrovi všechna následující a je pro vznik a růst velikonoční víry obce důležitější, než zjevení emauzským učedníkům, protože zjevením napřed Petrovi se podporuje jeho služba, aby posiloval ve víře své bratry (Lk 22,32).

K tématu

Když se narodil chlapec, kterému dali jméno Phineas, dostal v den svého narození od dědečka jako dar skutečný ostrov. Všichni mu později říkali, jak vzácný dar dostal, a že ne každý chlapec může dostat ostrov. Phineas se cítil velmi důležitý. A když vlastníte ostrov, chcete ho také vidět. A tak jednoho dne, v létě roku 1820, když bylo chlapci deset let, nastoupil

tatínek se svým synkem do kočáru, aby mu ukázal jeho ostrov. „Kdy už tam budeme?“ ptal se Phineas. Chlapec měl totiž velký sen – a sice, že na ostrově si postaví velký dům, začne farmařit, chovat dobytek a bude tak vládnout svému panství. Konečně byli na místě. Phineas se rozběhl k lesu, odkud byl ostrov vidět. Když ale ostrov uviděl, srdce se mu málem zastavilo. Chlapec viděl před sebou maličký ostrůvek o rozloze několika akrů, který byl bahnitý a plný hadů. Dědeček mu říkal, jak vzácný dar dostal, tatínek také, ale nebylo tomu tak. Byl to krutý žert. Když se Phineas díval na ostrov, tatínek se dal do smíchu. Phineas se stal terčem posměchu. Dědeček si krutě zažertoval se svým vnukem. Phineasovi to ale k smíchu nebylo a nikdy na to nezapomněl. V té chvíli se chlapec zatvrdil a řekl si, že když byl podveden, bude to on, kdo bude také podvádět. Svůj život založil na podvádění druhých. Možná, že podvedl i vás. Jeho jméno je Phineas Barnum, který je pokládán za vynálezce hlasité reklamy. Barnum byl pokládán za jednoho z největších lhářů v dějinách Ameriky.

V dnešním evangeliu vidíme dva muže, kteří se také cítili podvedeni – dokonce samotným Ježíšem. Dokážeme si představit, jak asi probíhal jejich rozhovor: „Proč Ježíš něco neudělal? Proč nesestoupil z kříže? Proč nechal Piláta, aby s ním takto vymetl?“ A během tohoto rozhovoru se k nim přidává samotný Ježíš. Oni ho ale nepoznávají, protože jejich zklamání je příliš veliké. Zoufalství člověka může být dokonce tak veliké, že zatvrdí srdce člověka. A ještě horší je, když se z člověka stane cynik. A když se člověk doví nějakou dobrou zprávu, už ji nechce přijmout, protože se bojí dalšího zklamání. A právě to se stalo těm dvěma. Ženy jim sice říkaly, že hrob je prázdný, ale dokážeme si představit, co si říkají tito dva muži: „Jako by nestačilo, že Ježíše zabil. Teď ještě nějaký vykradač hrobů ukradl i jeho tělo a napálil tak několik našich přátel.“ Tito dva ženám zcela jistě nevěří. Už nebudou přece riskovat. Nechali se napálit jednou, ale podruhé už se napálit nenechají. Už si nenechají více ubližovat. To je reakce, se kterou někdy můžeme setkat u lidí. Něčí láska byla zraněna a ten člověk se rozhodne, že už nikdy nebude nikoho milovat. Někdo byl oklamán a tak se rozhodne, že už nikdy nebude nikomu věřit. Jsou lidé, kteří si potom skoro hýčkájí svou bolest, ale také za ni budou muset platit. V určitém bodě ale musí začít uzdravování a člověk musí dovolit Bohu, aby udělal totéž, co pro ty dva. A tak Ježíš se k nim připojí a teď se setkává s nimi v jejich bolesti. Oni mu o této bolesti začínají vyprávět. Říkají: „My jsme doufali…“ Tady je ten problém: nesplněné očekávání. Bůh neudělal to, co oni chtěli. Jistě to byli dobří učedníci, měli dobré srdce, hodně se modlili, ale jejich očekávání nebylo správné. Oni očekávali osvobození Izraele, ale Ježíš věděl o něčem lepším. Bůh totiž toho ví o životě víc než my. A když nedělá to, co chceme my, tak to pro nás není lehké. Ale co je pro nás důležitější? To, co chceme, nebo to, co potřebujeme? Představme si člověka, který prosí o uzdravení z nemoci, ale Bůh po něm bude chtít, aby nesl tento svůj kříž. Nebo někdo bude prosit Boha o peníze a Bůh mu řekne, aby si shromažďoval poklady v nebi. Anebo někdo bude Boha prosit o nové manželství a on mu řekne, aby si vážil toho, co má.

Když Bůh nedělá to, co chceme, není to lehké. Ale víra je přesvědčení, že Bůh toho ví o životě víc než my a že nás tím životem provede.

Až se tedy zase někdy v někom nebo v něčem zklameme, nepropadejme panice a nevzdávejme to. Jenom budme trpěliví a dovolme Bohu, aby nám připomněl, že jemu se ještě nikdy nic nevymklo z ruky.

Max Lucado – On i dnes odvaluje kameny